

Oponentský posudek

diplomové práce „Časopis Módní svět a jeho příloha Lada v kulturně historickém kontextu“

Diplomová práce Kristýny Šrolové s názvem „Časopis Módní svět a jeho příloha Lada v kulturně historickém kontextu“ (85 stran textu, seznam literatury) je věnována zajímavé kulturně historické problematice, v níž se mj. rovněž odrážel vývoj ženského emancipačního hnutí.

V úvodu diplomové práce autorka nejprve formulovala důvody výběru tématu a jeho interdisciplinárního zkoumání v období let 1879-1935, kdy byl časopis Módní svět vydáván, aby v následující kapitole „Možnosti společenského setkávání pražských čtenářek módních a ženských časopisů“ (s.11-14) na základě prostudované literatury demonstrovala stereotypy společenského života pražské středostavovské společnosti se zřetelem k obvyklé náplni dámských schůzek - k ručním pracím i k tématům rozhovorů, k formám pohoštění, ale i k výběru vhodného oděvu účastnic, atd. Tradiční formy ženského setkávání (kávové dýchánky či pozdější čaje o páté) však podle autorky asi od osmdesátých let 19.století ustupovaly do pozadí, a to díky nárůstu spolkových ženských aktivit, ale také následného společenského osamostatnění žen zejména v období po 1.světové válce.

Po sumarizující úvodní pasáži autorka zařadila kapitolu „Cesta k emancipaci žen v Čechách“ (15-21), kde poskytuje stručný výklad této problematiky; z jejích závěrů vyplývá, že odlišnosti vývoje české ženské emancipace, která nikdy nedosáhla účinnosti obdobných hnutí v anglosaských zemích, byly podle autorky dány společným úsilím žen a mužů o prosazení práv národa. Charakteristickou postavou se v tomto směru stal známý pražský mecenáš Vojta Náprstek, které poskytoval rovněž morální podporu představitelkám ženského hnutí či zakladatelkám ženského školství; atd. Na tuto pasáž navazuje další aspekt – působení nejvýznamnějších osobností, které byly spojeny s vydáváním ženských a módních časopisů: Karoliny Světlé, Sofie Podlipské, Elišky Krásnohorské, Věnceslavy Lužické, Terezy Novákové a Olgy Fastrové; hodnocení jejich činnosti tuto část diplomové práce uzavírá (s. 22-31).

Druhou část diplomové práce s názvem „Ženské a módní časopisy“ zahájila kapitola s názvem „Výběr z dějin českého časopisectví do doby vzniku prvního ženského časopisu“ (s.32-47), kde autorka podala stručný přehled zmíněných časopisů. Následovaly kapitola „Proměny módy od druhé poloviny 19.století do třicátých let 20.století“ (s.48-68) a „Lada jako nejdůležitější příloha Módního světa“ (s. 75-85) s charakteristikou vývoje ženského společenského oděvu této doby. Ze závěrečných shrnutí autorky v této části diplomové práce vyplývá, že časopis odolal konkurenci také proto, že se z módního listu stával společenským žurnálem. Pokud se týká přílohy s názvem Lada, šlo jen o zábavnou a čtivou přílohu módního časopisu.

V závěru své diplomové práce autorka konstatovala, že vývoj časopisu Módní svět v podstatě kopíroval vývoj módy - soudobé časopisy podle ní neobsahovaly žádné tendence ani myšlenky, a snad proto byly oblíbeny.

Diplomová práce je zajímavým příspěvkem ke studiu ženské módy v Čechách, usilující o interpretaci problému v kontextu ženského emancipačního hnutí 19. a počátku 20.století; autorka usilovala o postižení společenských a kulturních podmínek či předpokladů tohoto procesu v poměrně dlouhém časovém úseku, kdy se v evropském módním stylu vystřídal nejen řada různých trendů, ale zásadním způsobem se měnily také historické podmínky a souvislosti, podmiňující změny stylů (móda z konce století či vývoj po 1.světové válce). Diplomová práce je logicky členěna, dobře stylizována, a přestože s některými glosami autorky nelze souhlasit (např. teze o módním časopisu jako projevu úrovně čtenářek), cíl práce se podařilo splnit. Diplomovou práci tedy doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 6.9.2010.

Doc. L. Sochorová